

דף נב.

עין משפט א.ב.ג.

אה"ע סימן פו סעיף א

עין בסעיף הקודם

עין משפט ד.ה.

הו"מ סימן סב סעיף א

א. אשה ה' הנושאת ונותנת בתוך הבית, והיו תחת ידה שטרות מקניית קרקעות או שטרי חובות כתובים על שמה, והיא אומרת שלי הם אינה נאמנת, ט' אלא בראיה ע"פ י' עדים שהיה לה כ' ממון מיוחד משלה, וכן אם נמצאו מטלטלין ברשותה עליה להביא ראיה כנ"ל.

ב. לא היתה נושאת ונותנת בתוך הבית, והיו שטרות כתובים על שמה,

ה. מברייתא בתרא דף נ"ב ע"א. ואפי' אלמנה כ"כ המרדכי, ועיין בש"ך. ואפי' השטרות תחת ידה ויש לה מיגו דלהד"ם או החזרתי אינה נאמנת אלא בראיה, כ"כ הש"ך בס"ק א'. אבל אם טענה בעלי נתן לי במתנה נאמנת במיגו. ש"ך. והב"ש באבהע"ז בסי' פ"ה פסק דנאמנת במטלטלין כשיש לה מיגו אבל לא בשטרות. נתיבות ס"ק א'.

ט. כמימרא דרב שם, וכן פסקו הרי"ף והרא"ש והרמב"ם בפ"ט מהלכות נחלות, ודלא כשמואל, ואע"ג דקי"ל כשמואל בדיני, הכא משום דרב נחמן דהלכתא כיוותיה בדיני כרב ס"ל, ועוד דתניא כוותיה דרב.

ואם אינה מביאה ראיה צריכה להחזיר גם גוף השטר, ש"ך.

י. ודלא כמי שכתב דמספיק בקיום השטר. סמ"ע ס"ק ב'.

כ. ואפי' אין הסך שמעידים שהיה לה עולה לסכום השטרות, דאולי מעיסתה קימצה. ש"ך מב"י בס"ק ג'. וצריכה להביא ראיה שהיה לה ממון מיוחד משלה אחר הנישואין, אבל ראיה שהיה לה הרבה לפני הנישואין אנו תולין שהכניסה הכל לבעלה בצאן ברזל, ואפי' קרקעות ומטלטלין ידועים מקודם הנישואין, הבעל נאמן לומר שהכניסה לו בתורת צאן ברזל, ולא מעמידים בחזקת מרא קמא שהוא האשה, אבל בראיה שהיה לה אחרי הנישואין ממון מיוחד נאמנת אפי' כשהבעל טוען ברי ואפי' תקף ממנה הבעל והוציא ואפי' היו לה מעות טמונים צריך להחזיר לה. נתיבות ס"ק ג'.

ל הרי הם שלה. ואם הם כתובים **מ** על שמה ועל שם בעלה, הרי הם בשותפות של שניהם. **י** וסתם אשה נושאת ונותנת בתוך הבית היא.

ג. יש מי **ס** שאומר שאע"פ שאשה הנושאת ונותנת בתוך הבית אינה נאמנת בשטרות שהם על שמה אלא בראיה שהיה לה ממון משלה, מ"מ אם כתבה שטרות לאחרים שמה שתחת ידה הוא שלהם, ומתה **ע** טוענים ליורשיה שממון זה היה שלה.

ד. אחד **פ** מהאחים שהיה נושא ונותן בתוך הבית ושטרות עשויים על שמו והוא אומר שלי הם שנפלו מבית אמי בירושה או **צ** מציאה מצאתי

ל. כתב הש"ך בס"ק ז' דאם אינה נו"נ בתוך הבית ונמצאו מעות או מטלטלין בידה, להרמב"ם כשהיא טוענת שהם נכסי מלוג והבעל טוען ממעשי ידיה הם ושלי הם נאמנת. ואם טוענת שניתן לה במתנה מאחר ע"מ שאין לבעלה רשות בהם בפירות, או שניתנו לה בירושה אינה נאמנת, אפי' יש לה מיגו. וכן אלמנה שטוענת כן אינה נאמנת אפי' יש לה מיגו, דהכל בחזקת הבעל לפירות, ולא אמרינן מיגו במקום חזקה. ואם טוענת שבעלה נתן לה במתנה נאמנת במיגו.

ולהתוס' אפי' כשאומרת שניתן לה מאחר ע"מ שאין רשות לבעלה בהן נאמנת כשאינה נו"נ בתוך הבית, ואפי' אין לה מיגו. ואם טוענת של אחרים הם נאמנת לכו"ע אם היתה יכולה ליתן להם, אבל אם היו מטלטלין אלו ידועין שהיו של הבעל אינה נאמנת לומר של אחרים הם.

ולדעת הב"ש באבהע"ז בסי' פ"ה אפי' להרמב"ם נאמנת לומר שניתן לה במתנה ע"מ שאין לבעלה רשות בהם, כשיש לה מיגו, ומחלוקת הרמב"ם והתוס' רק באין לה מיגו ועיין נתיבות ס"ק ה'.

מ. ואם הבעל בעצמו כתב השטרות על שמה הרי הם שלה, אפי' נושאת ונותנת בתוך הבית. וכשכתב על שם שניהם הרי הוא של שניהם, כ"כ הסמ"ע. והש"ך חולק מטעם שהבעל יכול לומר לגלויי זוזי הוא דבעי, וכתב הנתיבות בס"ק ז' דהעיקר אם השטרות תחת ידה הדין עם הסמ"ע דלא שייך בזה לגלויי זוזי, אבל כשהשטרות ביד הבעל הדין עם הש"ך ונאמן הבעל.

נ. וכל שהבעל מאמינה ומפקיד את אשר יש לו בבית בידה הוי נו"נ בתוך הבית כ"כ הטור באבעה"ז סי' פ"ו, כ"כ סמ"ע. וכתב הנתיבות בס"ק ז' דכן עיקר ודלא כהש"ך שמצריך נו"נ לבדה דוקא בתוך הבית.

ס. תשובות הרשב"א סי' תתע"ט וריב"ש בסי' קס"ט הביאם הרמ"א.

ע. ואפי' יורשי הבעל טוענים ברי לא מהני כ"כ הש"ך ס"ק י"א.

פ. כמימרא דרב שם.

צ. כתב הש"ך שמכאן ראה דאם מצא אחד האחין או השותפין מציאה הרי הוא לעצמו, וכן עיקר ודלא כמי שפסק הלכה למעשה דחולקין, וקשה על הרמ"א בסי' קע"ו סעיף י"ב דשותף שגנב או גזל צריך לחלוק עם חברו שהרי בירושלמי מדמי להו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

או במתנה ניתנו לי, **ק** עליו להביא ראיה בעדים.
 אבל אם מת והניח יתומים קטנים, האחרים צריכים להביא ראיה שהממון אינו של אחיהם המת.

אם לא שהיה ידוע שזה דבר שהיה של האחין שאז גם היתומים צריכים להביא ראיה שממון זה או מטלטלין אלו היה של אביהם.

ה. אם האחין היו חלוקין בעיסתן או בדברים האחרים, **ה** אין האח שהיה נו"נ בתוך הבית צריך להביא ראיה שממון **ש** זה היה שלו **ה** דאנו תולין שמעיסתו קימץ.

ו. בן בית **א** שנושא ונותן בתוך הבית אם הוא לא אח ולא אשה, כל מה שנמצא תחת ידו או הפקיד **ב** הרי הם בחזקת שלו, ואפי' אינו אמוד, וידוע שלא היה לו ממון משלו חוץ משל בעל הבית, אלא אם

ק. ובשכל האחים נושאים ונותנים בתוך הבית ואחד יש לו שטרות על שמו, כתב הש"ך שהם שלו לבד, והתומים חלק דגם בזה צריך להביא ראיה. והנתיבות בס"ק י' הכריע כהתומים.

ואפי' האחין טוענים בברי הוא מביא ראיה ונוטל אותם כיון דהשטר על שמו סברא הוא דהוי ממון, אלא דבחייו אנו אומרים דאם זה שלו היה מברר בעדים על ממון מיוחד שהיה לו, משא"כ לאחר מיתה שהבן לא ידע במילי דאבוה ועל האחים להביא ראיה להוציא מיד היתומים. וכל זה בשטרות או בקרקעות אבל במטלטלין אפי' מת אין אומרים שהאחין יביאו ראיה כיון שאין להם דבר כמו שטר שיסייע ליוורש ע"מ להעמידו בחזקתם, כ"כ הסמ"ע ס"ק י"ב.

ר. ודוקא שזמן ההלואה היה אחרי שחילקו עיסתן, ואפי' במטלטלין אמרינן ג"כ סברא זו שמא קימץ בעיסתו, ואפי' אם מה שקימץ אין עולה לסך השטר. כ"כ הסמ"ע ס"ק ט'. ונתיבות ס"ק י"ב.

ש. ובלבד שהשטרות על שמו.

ת. ואז אפי' טוען מבית אבי אמי נפלו לי נאמן במיגו. כ"כ התוס' שם ופסקו המחבר.

א. אפי' סמוך על שולחנו של בעל הבית.

ב. כתב הסמ"ע דלא מבעיא שאין מוצאין מיד הבן בית או הנפקד אלא הבן בית מוציא אפי' מיד בעל הבית או יורשיו מכח חזקה זו, שכל מה שנמצא אצלו שלו הוא. כ"כ הסמ"ע. אבל הש"ך כתב דאם בעל הבית מוחזק אין הבן בית יכול להוציא מידו, ואפי' היה ברשות בן הבית ותפס בעל הבית ג"כ אין מוצאין מיד בעל הבית, וזהו במטלטלין אבל בשטר שנכתב על שם בן הבית לא מהני תפיסת בעל הבית, ועיין בנתיבות ס"ק י"ג. וכתב הש"ך הטעם דרק באשה או אח הנושא בתוך הבית ששולטין בממון זה בזה, חששו חכמים שמלאו לבו לומר כולו שלי שלא כדין, אבל בבן בית שאין לו שייכות בהממון אם לא מכח שהאמינו בעה"ב, וכיון שהאמינו האמינו לכל.

ידוע בבירור שממון זה של בעל הבית.

דף נב:

עין משפט א.

ח"מ סימן עב סעיף יח

יח לו. אם אינו יכול לטעון המלוה המשכון לקוח בידי, או החזרתו לך או לא היו דברים מעולם, נשבע הלוה^א שלא הלוהו אלא ב' דינרים ופורע לו, ונוטל משכונו^ד.

דברים שעשויים להשאיל ולהשכיר ויש עדים שראוהו עתה בידו, אינו יכול לטעון עליהם לקוח^ה הוא בידי^ו או החזרתים לך.

ח"מ סימן קלג סעיף ה

ה ז. מה שאמרנו^ז שהמחזיק נאמן בחפץ שתחת ידו זהו דוקא בדברים שאינם עשויים להשאיל ולהשכיר, ^ח אבל בדברים שעשויים להשאיל או להשכיר ויש למערער עדים שהיה שלו וראו אותו עתה ביד המחזיק, והמערער אומר שהשאילו או השכירו לו אע"פ שאין עדים איך בא ליד המחזיק אינו נאמן לומר לקוח בידי או ממושכן וצריך להחזירו^ט. ואפי'

ג. שבועת מודה במקצת בנקיטת חפץ.

ד. הש"ך כתב דמקודם נוטל משכונו ואח"כ נשבע.

ה. מהא דשלח רב הונא בר אבין דברים שעשויים להשאיל ולהשכיר במציעא קט"ז ע"א. וה"ה דברים שאין עשויים להשאיל ולהשכיר אם יש עדים שהשאילם ללוה חייב שבועת היסת דאולי מכרם לו אחרי זה. אבל אם המלוה טוען שבשעת מסירה היה רק בתורת משכון והעדים מעידים שבא אליו בתורת שאלה, בזה הלוה פטור גם מהיסת, שהרי המלוה הוכחש בעדים. נתיבות נ"ח ודלא כהש"ך.

ו. וגם יורשי הלוה מוציאים מיד המוחזק חפץ שהיה שייך לאביהם, והיה עשוי להשאיל ולהשכיר אפי' בטענת שמא, ש"ך. ועיין עוד ברמ"א בסוף סעיף י"ח וכתבו המחבר בסעיף כ"א.

ז. היינו בסעיף ב' דבלא מסרן לו בעדים נאמן לומר לקוח הוא בידי, אפי' ישנם עדים שראו עתה החפץ בידו, וע"ז חוזר דאם הם כלים שעשויים להשאיל ולהשכיר אינו נאמן לטעון לקוח בידי, אף שלא נמסרו לו בעדים. סמ"ע ס"ק י"א.

ח. שבועות מ"ו ע"ב, ורמב"ם פ"ח מטוען הלכה ג'.

ט. אחר שנשבע המערער היסת, וברמב"ם כתב מחזירו ואח"כ נשבע היסת על טענתו. ש"ך ס"ק ח'. והיינו שנשבע שבתורת שאלה בא ליד המחזיק.

אם היה שלוש שנים י ביד המחזיק מוציאין מידו. ואפי' מת המחזיק מוציאין אותו מיד היורש בלא שבועה כ.

* וי"א דצריך המערער לישבע ל וליטול וכן נראה עיקר.

ה. ח. אם טען היורש טענת ודאי מ ואמר בפני נתנו למורישי או מכרו לו הרי המערער נשבע היסת ונוטל.

עין משפט ב.ג. חו"מ סימן סב סעיף א
עין לעיל דף נב. עין משפט ד

עין משפט ד. אה"ע סימן פו סעיף ב

ב. ה. הבעל שלוח מהאשה י ואח"כ גירשה, אין לה עליו כלום, וכ"ש אם לא גירשה. וי"א דדוקא בטמונים שהיו בידה דאז כשגילם הרי אלו שלו, אבל אם לא היו טמונים ס אפי' לאחר שגירשה חייב להחזיר לה.

הגה: ו. תקפם הבעל מיד האשה, מאחר ע שלא היו טמונים נאמנת לומר שלי הם או של פלוני, אם לא שנושאת ונותנת בתוך הבית, או שהבעל

י. כיון דמטלטלי לאו בני שטר הם לא שייך בהם חזקת ג' שנים וכ"כ הטור מבעל העיטור, וה"ר יונה כתב מטעם דשמא שכח למי השאיל או השכיר, והסמ"ע בס"ק י"ג הוסיף שלפעמים גם משאיל אדם ליותר מג' שנים.

כ. כיון שאין היורש טוען ברי. סמ"ע ס"ק י"ד.

ל. טור ורמב"ם בשם הגאונים והראב"ד בהשגות שם פ"ט הלכה ה'. והיינו שנשבע היסת. סמ"ע בס"ק י"ד ומשום שאנן טוענין להם כל מה שאביהם היה טוען. כ"כ הסמ"ע בס"ק י"ד.

והעיר הט"ז שבסי' רצ"ז פסק הרמ"א דמוציאים מהיורשים בלא שבועה. והוסיף הש"ך בס"ק י"א דהמחבר בעצמו בסי' ק"נ סעיף ו' הביא דעת הי"א דנשבע המערער היסת.

וכתב הבאר היטב ליישב שבסי' ק"נ סעיף ו' איירי שבא ליטול שהרי אינו טוען שגוף הפירות הם שלו ע"כ צריך לישבע בנקיטת חפץ כמו שכתבו הגאונים וכמ"ש בסי' ע"ב סעיף י"ז. משא"כ כאן בחפץ שצריך המחזיק להחזירו א"כ לא שייכא שבועה של הנשבעין ונוטלין, אלא שהיה יכול להשביעו היסת לאחר שהחזירו לו, ומיורש מוציאין גם בלי שבועה זו שהרי אין נשבעין היסת אלא על טענת ודאי ולא על טענת שמא של היורש.

מ. שם ברמב"ם פ"ט מטוען הלכה ה'.

נ. ב"ב דף נ"א ע"א.

ס. והח"מ תמה מאי אפי', ואולי זה חוזר על הכ"ש שכתב הרמ"א.

ע. דעת הר"מ דאף במעות טמונים לא מהני תקיפה. ח"מ.

מאמינה על שלו. ואם לזה ממנה בשטר והיא אומרת לא היו המעות
טמונים והוא אומר טמונים היו^פ, עליה להביא ראיה שהם לא היו
טמונים.

עין משפט ה. חו"מ סימן קצב פעיף ב

ב. חזקה מועילה רק בפני המוכר או הנותן^ז, או היכא שאמר לו לך
חזק וקנה שאז מועילה גם שלא בפניו.

אם מסר לו המפתח^ק הוי כאומר לו לך חזק וקנה. וכן המוכר בור
לחבירו כיון שמסר לו הדלי הוי כאומר לך חזק וקנה.

פ. דכל שטר שיש בו ריעותא על בעל השטר להביא ראיה, ולדעת הרמב"ם אף אם תביא
ראיה שלא היו טמונים אפ"ה זכה הבעל בהם. ועיין בח"מ ס"ק י"ג.

צ. רמב"ם פ"א ממכירה הלכה ח'. מבריתא ב"ב נ"ב.

ומשלא מיחה בו, ודאי ניחא לו שיקנה בזה. סמ"ע ס"ק ב'.

ק. ממימרא דר"י בן לוי בב"ק נ"ב והיינו אחרי שקבל המפתח יעשה אח"כ חזקה בנעל גדר
או פרץ אבל במסירת המפתח לבד לא קנה. סמ"ע ס"ק ג'.